

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นเป็นปัญหาทางสังคมปัญหาหนึ่งที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งในต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร การศึกษาทางสังคมวิทยาถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Sociology of Deviant Behavior) ในระยะที่ผ่านมา ได้มีความพยายามค้นหาคำตอบว่า "อะไรคือสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบน?" (What causes deviance?) ซึ่งเป็นการศึกษาว่า "ทำไมนักเรียนวัยรุ่นจึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน" พร้อมกับความพยายามค้นหาคำตอบว่า "อะไรที่ทำให้ไม่เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรืออะไรเป็นสาเหตุของการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคม (conform)" ในหลายๆแนวทางการศึกษา (Approach) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงจุลภาคในแนวบรรทัดฐาน (Micro Normative Approach) ภายใตกรอบทฤษฎี Socio-Psychological Theory of Deviant Behavior เป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยนำข้อเสนอของทฤษฎี Social Control Theory (ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม), Containment Theory (ทฤษฎีการยับยั้งการกระทำผิด), Deterrence Doctrine Theory (หลักการลงโทษ), Differential Association Theory (ทฤษฎีการคบค้าสมาคมอย่างแตกต่างกัน), Differential Identification Theory (ทฤษฎีการกำหนดเอกลักษณ์อย่างแตกต่างกัน) และ Differential Reinforcement Theory (ทฤษฎีการเสริมแรง) รวมทั้งได้นำข้อเสนอ ข้อขัดแย้ง ข้อค้นพบใหม่ทางแนวความคิดและการวิจัยในกลุ่มทฤษฎีเดียวกันมาประกอบ เพื่อความเหมาะสมในการอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนใน กทม.

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขต กทม. : การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมวิทยา (Bangkok Secondary School Students' Deviant Behavior: A Socio-psychological Quantitative Analysis. ในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.6) และสายอาชีพ (ปวช. ปี 1) ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน 16 ลักษณะอันละเมิดบรรทัดฐานตามบทบาทของการเป็นนักเรียนประกอบด้วย การทุจริตในการสอบ โดดเรียน ไข้วมผิดระเบียบโรงเรียน กลับเข้าบ้านดีกว่าที่คนทางบ้าน

กำหนดไว้ ขโมยของของผู้คนที่มูลค่ามากกว่า 100 บาท ทำร้ายผู้อื่นถึงต้องส่งโรงพยาบาล ขีดเขียนตามสาธารณะสมบัติ แต่งกายผิดระเบียบโรงเรียน แสดงกิริยาจาไม่สุภาพ สู้รบหรือตีมั่วสุรา เที่ยวสถานค้าประเวณี เที่ยวในดิสโก้เธค ผับ เล่นเกมส์ตู้บอย ชอบไปเดินท่าที่ ทำสวยที่ห้างสรรพสินค้า เล่นสนุกเกอร์ โดยพิจารณาตัวแปรอิสระ 10 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือ 1. ความรู้สึกผูกพันกับสังคม ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกผูกพันทางใจกับ บิดามารดาและโรงเรียน 2. การมีพันธะสัญญาต่อเป้าหมายซึ่งหมายถึงเป้าหมายทางการศึกษา 3. ความสามารถทางการศึกษา 4. สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียน 5. การยับยั้งภายใน อันเป็นระดับความยับยั้งชั่งใจเมื่อจะกระทำผิด 6. การรับรู้ความรุนแรงของการลงโทษเมื่อมี พฤติกรรมเบี่ยงเบน 7. ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน 8. การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน 9. การเสริมแรง และ 10. เพศ ในประเทศไทยได้มีการวิจัยเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ นักเรียน(สมนึก ชัชวาลย์, 2529)ที่ถูกเสนอไว้ว่าควรมีการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน ในจังหวัดอื่นอย่างละเอียด นอกเหนือจากที่เคยศึกษากันแล้วในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งในโรงเรียน ของรัฐ เอกชน ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของนักเรียนและความสมบูรณ์ในองค์ความรู้กับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางสังคมจิตวิทยาว่าด้วยความ เบี่ยงเบนนั้นมากยิ่งขึ้นต่อไป

ประเด็นความสนใจทางวิชาการ และข้อเสนอทางทฤษฎีอันเป็นสากลที่นักสังคมวิทยา ขอมรับเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กนักเรียนวัยรุ่นในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ข้อค้นพบ ทั้งข้อสนับสนุน และข้อขัดแย้งมากมายในความพยายามที่จะอธิบายว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของ นักเรียนเกิดขึ้นได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า เราควรนำแนวความคิดและ ทฤษฎีเหล่านั้นมาศึกษาทำความเข้าใจ " พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายใน กรุงเทพมหานคร " โดยมีปัญหาของการวิจัยอยู่ที่การศึกษาปัจจัยทางสังคมทางและจิตวิทยาที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนในเขต กทม. ในครั้งนี้

แนวคิดทางทฤษฎีที่สำคัญในการศึกษาคั้งนี้คือ แนวคิดทฤษฎีทางสังคมจิตวิทยาว่าด้วยความ เบี่ยงเบน (Socio-Psychology of Deviant Behavior) ของวัยรุ่น ประกอบด้วย Social Bond Theory (Hirschi, 1969) ที่เสนอว่า " พันธะผูกพันกับสังคม "(bonds)เป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลในสังคมเกิดการยอมรับและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐาน(conformity) ตรง ข้ามหากพันธะผูกพันนั้นอ่อนลงหรือเสื่อมสลาย คนเราก็มักจะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบน "ความผูกพัน ทางสังคม" (Social Control or Social Bonds) คือการที่บุคคลมีความ "ผูกพันทางความ

รู้สึก" (affective ties) และใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้อื่นที่เป็นบุคคลนัยสำคัญ (significant others) หรือสถาบัน ในกรณีนี้ได้แก่ บิดามารดา โรงเรียน นอกจากนี้การมีข้อผูกมัดหรือการมีพันธะสัญญาต่อเป้าหมายที่ดี (Commitment) ซึ่งเป็นเรื่องของการคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์จากการที่บุคคลนำเวลา พลังงาน กำลังกาย กำลังใจ ความรู้ความสามารถของตนเองเข้าไปใช้ในกิจกรรมใดๆพร้อมกับการคำนึงถึงเป้าหมายคือ รายได้ ชื่อเสียง เกียรติยศ หรือผลประโยชน์อื่นๆที่คาดว่าจะได้จากการกระทำใดๆที่ตนเองได้กระทำลงไปนั้นเอง ในกรณีนี้เป็นระดับการมีเป้าหมายทางการศึกษา และจากข้อวิจารณ์ทฤษฎีการควบคุมทางสังคมจากการศึกษาของ Travis Hirschi อันนำไปสู่ประเด็นปัญหาทางทฤษฎี: ผลงานวิจัยของ Wiatrowski (1981) ที่ว่าความทะเยอทะยานในการศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในทฤษฎีของ Hirschi แต่ก็ได้พิจารณาถึงระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประกอบการพิจารณาประเด็นนี้ด้วย ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียนมาพิจารณาประกอบ

นอกจากนั้นแล้วตามทฤษฎี Containment Theory ที่กล่าวข้างต้นถึงการยับยั้งภายใน (Inner containment) นั้นเกิดขึ้นเองภายในตัวบุคคล ถือเป็นคุณภาพส่วนบุคคล เช่น การควบคุมตัวเอง (Self control) ระดับการพัฒนาของ Superego การรู้จักแบ่งแยกชีวิต ฯลฯ รวมทั้งการยับยั้งพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากภายนอกภายนอกตัวบุคคล (Outer containment) เป็นพลังทางสังคมในสิ่งแวดล้อมของชีวิตที่ดำเนินอยู่ เช่น การที่ต้องแสดงตนว่าเป็นผู้ที่มีศีลธรรมจรรยา อยู่เสมอๆ ข้อบังคับของสถาบันกับบรรทัดฐาน การควบคุมทางสังคมอื่นๆ การปรากฏอยู่ของความคาดหวังทางสังคม ระบียบวินัย กฎข้อบังคับ เป็นต้น และแนวคิดของ The Deterrence Doctrine ที่กล่าวว่างค์ประกอบของการลงโทษเพื่อใช้ในการยับยั้งการกระทำผิดได้มีอยู่ 3 ส่วนคือความรุนแรง (Severe) ความถาวรหรือชั่วคราว/แน่นอนหรือไม่แน่นอน (certain) และความรวดเร็ว และความทันที (Swift) มากน้อยต่างกัน ซึ่งลักษณะของการลงโทษทั้ง 3 ประการนี้ จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ส่วนแนวความคิดของกลุ่มทฤษฎีที่มีแนวคิดหลักอยู่ที่ "การคบค้าสมาคมที่แตกต่างกัน" ได้จากแนวความคิดของ Sutherland ที่เรียกว่า "การจัดระเบียบของสังคมที่แตกต่างกัน" หรือการจัดระเบียบของกลุ่มที่แตกต่างกัน (Differential Group Organization) โดยการจัดระเบียบของกลุ่มที่แตกต่างกันนี้เขาอ้างถึงความจริงที่ว่า สังคมประกอบด้วยกลุ่มคนที่แตกต่างกัน ซึ่งบางกลุ่มจะกระทำความผิดทางอาญา (Criminalistic Tradition) แต่บางกลุ่มจะต่อต้าน

การกระทำผิดทางอาญา (Anti-Criminalistic Tradition) ในหนังสือชื่อ หลักอาชญาวิทยา (Principle of Criminology) (1939) มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า การกระทำผิดทางอาญาเกิดจากการเรียนรู้ โดยการมีคบหาสมาคม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัวหรือใครก็ตามที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากๆ วิธีการเรียนรู้การกระทำผิดทางอาญา จะเหมือนวิธีการขั้นตอนการเรียนรู้พฤติกรรมปกติ และพฤติกรรมการกระทำผิดทางอาญาจะเกิดขึ้น ถ้ามีเงื่อนไขเอื้ออำนวยที่มีพฤติกรรมในทางที่จะละเมิดกฎหมาย มากกว่าปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากนี้แนวความคิดนี้ได้ถูกอธิบายกับให้เหตุผลเพิ่มเติมโดย ในภายหลังจากที่ Sutherland กล่าวว่า การคบค้าสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association) เป็นสาเหตุของการกระทำผิดทางอาญากับการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน Danial Glaser, Robert Burgess และ Ronald Akers ได้ขยายทฤษฎีของ Sutherland ว่าการคบค้าสมาคมที่แตกต่างกันก่อให้เกิดการกระทำผิดทางอาญาจริง แต่ไม่ใช่โดยตรงจะต้องผ่านกลไกที่มาแทรกบางอย่าง ทั้งการยอมรับเอาแบบอย่างของพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาปฏิบัติตาม (Differential Identification) กับในทฤษฎีการเสริมแรงที่แตกต่างกัน (Differential Reinforcement Theory) Akers จึงเสนอความคิดเรื่อง การเสริมแรงที่แตกต่างกันไว้ด้วย ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้แสดงพฤติกรรมต่อไปเมื่อได้รับรางวัล และไม่แสดงพฤติกรรมนั้นถ้าการกระทำนั้นถูกลงโทษ

ส่วนปัจจัยด้านเพศ Jang, Sung Joon (1992) ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศของเด็กวัยรุ่น ที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน จากการศึกษาพบว่า เพศของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ทางสังคม และความสัมพันธ์ทางสังคมก็มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน วัยรุ่นชายจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากกว่าวัยรุ่นที่เป็นผู้หญิง โดยเฉพาะในแง่ของความรุนแรง นอกจากนี้ยังยืนยันว่า ทฤษฎีความแตกต่างในการคบค้าสมาคมคนกลุ่มต่างๆกัน (Differential Association Theory) ยังให้การยืนยันถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศด้วย

ประชากรของศึกษาในครั้งนี้เป็นทั้งนักเรียนสายสามัญ และสายอาชีพคือเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับปวช.ปีที่ 3 ใน 34 เขตในกรุงเทพมหานคร ใช้การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบ Multistage Sampling การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยผ่านทางอาจารย์ฝ่ายวิชาการหรืออาจารย์ฝ่ายแนะแนวอย่างเป็นทางการ ได้แก่ โรงเรียนวัดนาสโรวัง สตรีวัดระฆัง พณิชยการธนบุรี เซนต์จอร์จส์ สตรีวรนาถ เซนต์คาเบรียล ราชินีบน เติร์มมอดุมศึกษา วัดบวรนิเวศ และ

โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการจึงได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยแจกให้นักเรียนตอบเองตามสถานที่และเวลาที่เหมาะสมอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ สาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เทคโนโลยีสยาม รวมทั้งใช้ทักษะวิธีทางมนุษยวิทยาในการสังเกต และการสัมภาษณ์นักเรียน กับอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนจากบางโรงเรียน เพื่อสืบค้นรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจในพฤติกรรมเบื้องต้น กับขยายความค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในนักเรียนบางกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มอาชีวศึกษา

การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปร ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากแบบวัดพฤติกรรมเบื้องต้นของนักเรียนโดย Wiatrowski (1981) (ดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก) ด้วยการให้มาตรวัดแบบ Rating Scales 10 ช่องดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่แจกไปเป็นจำนวน 1,200 ชุดได้รับกลับคืนอย่างสมบูรณ์ เพื่อการประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติขั้นสูงทางสังคมศาสตร์ SPSSPC ได้จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,017 ชุด ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะต่างๆทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะต่างๆของตัวแปรอิสระ โดยเฉพาะลักษณะหรือปริมาณของพฤติกรรมเบื้องต้นทั้ง 16 ลักษณะ ที่สำคัญคือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ Correlation (r^2) และ Stepwise-Multiple Regression ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตาม ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างความแปรตามรวม (พฤติกรรมเบื้องต้นโดยรวม) กับพฤติกรรมเบื้องต้นลักษณะย่อยทั้ง 16 ลักษณะ (โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05)

การนำเสนอข้อมูลจากการวิจัย ได้นำเสนอใน 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 กล่าวถึงลักษณะจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของลักษณะทางประชากรของกลุ่มนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ลักษณะและปริมาณของพฤติกรรมเบื้องต้นแบบต่างๆในแต่ละกลุ่มนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมเบื้องต้นโดยรวม กับพฤติกรรมเบื้องต้นแบบต่างๆ (ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรตามโดยรวม กับตัวแปรตามย่อย) ส่วนที่ 2 ทดสอบสมมติฐานในการวิจัยจำแนกตามตัวแปรอิสระต่างๆ เพื่อการอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบื้องต้นของนักเรียนใน กทม. รวมทั้งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองของปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบื้องต้น (ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1 ลักษณะเฉพาะบางประการของกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1. เพศของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย 1,200 คนที่ได้รับแจกแบบสอบถาม ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนอย่างสมบูรณ์เพื่อการประมวลผลรวมทั้งสิ้น 1,017 คน ซึ่งถือว่าได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84.75 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย 545 คนและหญิง 472 คน

1.1.2. ลักษณะการอยู่อาศัยในเวลาส่วนใหญ่ของชีวิต

กลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาตลอดชีวิตหรือในเวลาส่วนใหญ่ของชีวิต เป็นกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนเซนต์คาเบรียล อุดมศึกษาฯ และสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนกลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติในเวลาส่วนใหญ่ของชีวิตเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดคือ โรงเรียนวัดบวรนิเวศ นักเรียนกลุ่มที่อาศัยอยู่กับเพื่อนในเวลาส่วนใหญ่ของชีวิตเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดคือโรงเรียนสตรีวรนาถ และราชินีบน ในสัดส่วน

1.1.3. ระดับการใช้จ่ายในแต่ละเดือนของเด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

พบว่ากลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนวัดนายโรง กับโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ใช้จ่ายน้อยที่สุดคือน้อยกว่า 1000 บาทต่อเดือน กลุ่มนักเรียนที่ใช้จ่ายกันในระหว่าง 1001-2000 บาทต่อเดือน ได้แก่ โรงเรียนวัดนวลนรดิศ สาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเทคโนโลยีสยาม กับโรงเรียนเตรียมอุดม ส่วนกลุ่มนักเรียนที่ใช้จ่ายระดับปานกลาง 2001-3000 บาทต่อเดือนเป็นกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนสตรีวรนาถ และเซนต์จอห์น กลุ่มนักเรียนที่ใช้จ่ายระหว่าง 3001-4000 บาทต่อเดือนเป็นโรงเรียนเอกชนคริสเตียน ได้แก่ โรงเรียนเซนต์จอห์นกับเซนต์คาเบรียล กลุ่มนักเรียนที่ใช้จ่ายในระดับที่สูงกว่า 4000 บาทต่อเดือนขึ้นไป กลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนเซนต์จอห์น เซนต์คาเบรียล เตรียมอุดมฯ สาธิตฯ เกษตร

1.1.4. การใช้เวลาในการอ่านหนังสือ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 33.2 ใช้เวลาเพื่อการอ่านหนังสือหรือทำการบ้านต่อวันประมาณ 2-3 ชั่วโมง แต่มีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านหนังสือทำการบ้านต่อวันน้อยมาก

1.1.5. ความสนใจในการหาความรู้จากภายนอกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจแสวงหาความรู้จากภายนอกโรงเรียนระดับปานกลาง

1.1.6. ตัวแปรอิสระที่ 1 ระดับความผูกพันกับสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความผูกพันกับบิดามารดาและโรงเรียนในระดับสูงคือ สัดส่วนร้อยละ 73.30

1.1.7. ตัวแปรอิสระที่ 2 ความสามารถทางการศึกษา

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความสามารถทางการศึกษา โดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง (เกรด 2) เป็นสัดส่วนร้อยละ 40.16

1.1.8. ตัวแปรอิสระที่ 3 ระดับการรับรู้ความรุนแรงในการลงโทษ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ที่ว่าที่โรงเรียนและที่บ้านลงโทษรุนแรง หรือ ลงโทษหนักปานกลางเมื่อประพฤติดังกล่าวคือ สัดส่วนร้อยละ 46.95

1.1.9. ตัวแปรอิสระที่ 4 ระดับการคบค้าสมาคมกับผู้ที่เป็ียงเบน

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับที่คบค้าสมาคมกับผู้ที่มีพฤติกรรมเป็ียงเบน ปานกลางคือสัดส่วนร้อยละ 63.62

1.1.10. ตัวแปรอิสระที่ 5 ระดับการยอมรับเอาตัวแบบที่เป็ียงเบนมากกระทำตาม

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการยอมรับเอาตัวแบบที่เป็ียงเบนมากกระทำตามในระดับน้อย คือสัดส่วนร้อยละ 58.41

1.1.11. ตัวแปรอิสระที่ 6 ระดับการถูกเสริมแรงให้กระทำผิด

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการถูกเสริมแรงให้กระทำผิดต่อไปในระดับน้อย คือสัดส่วนร้อยละ 70.50

1.1.12. ตัวแปรอิสระที่ 7 ระดับการยับยั้งภายใน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการยับยั้งภายในในระดับปานกลาง คือสัดส่วนร้อยละ 64.90

ลักษณะของพฤติกรรมเป็ียงเบนแบบต่างๆในแต่ละกลุ่มนักเรียน

พบว่า นักเรียนใน กทม. ในภาพรวมส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมเป็ียงเบนในระดับต่ำ คือ และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมเป็ียงเบนโดยรวม กับพฤติกรรมเป็ียงเบนแบบต่างๆ (ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรตามโดยรวมกับตัวแปรตามย่อย) พบว่า พฤติกรรมเป็ียงเบนในลักษณะต่างๆทั้ง 16 ลักษณะมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมเป็ียงเบนโดยรวมระดับปานกลาง โดยจะมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับ 0.5-0.7 เราจึงอาจอนุมานได้ว่านักเรียนใน

กทม. ที่ถูกจัดว่าเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในลักษณะใดลักษณะหนึ่งแล้ว จะมีความโน้มเอียงที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในลักษณะอื่นๆด้วย

ส่วนที่ 2 - การทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 11 สมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ด้วย Stepwise Regression Analysis พบว่าตัวแปรอิสระหรือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha=0.05$) กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพียง 7 ปัจจัย จาก 10 ปัจจัยที่ทดสอบในขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ เรียงลำดับตัวแปรอิสระหรือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน การเสริมแรง การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน เพศ การย้ายถิ่นภายใน ฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียน และความสามารถทางการศึกษา

แต่เมื่อพิจารณาที่ r มากกว่า 0.03 ขึ้นไปแล้วพบว่า มีเพียง 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน การเสริมแรง การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน เพศ ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนคือ ตัวแปรอิสระที่เหลือ 7 ตัวแปรได้แก่ การรับรู้ความรุนแรงในการลงโทษ ความผูกพันกับสังคม เป้าหมายทางการศึกษา การย้ายถิ่นภายใน ฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียน และความสามารถทางการศึกษา

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เข้าสมการความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยรวมกับความเบี่ยงเบนแต่ละลักษณะ

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เข้าสมการความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) ทั้ง 10 ในขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ กับตัวแปรตาม (Y) คือพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผลปรากฏว่า

- ปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุดกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยรวม ในตัวแปรอิสระทั้ง 10 ที่ทำการทดสอบ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.00 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.5139 ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง ในทิศทางบวก ยอมรับสมมติฐานที่ 7 ว่าเมื่อนักเรียนมีความใกล้ชิดมากเท่าไรกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ก็จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากขึ้น

เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับผู้เป็ยงเบน อธิบายพฤติกรรมเป็ยงเบนได้เพียงร้อยละ 25 เท่านั้น

- ปัจจัยด้านการเสริมแรงให้กระทำผิดมีระดับความสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 2 กับพฤติกรรมเป็ยงเบนโดยรวม ในตัวแปรอิสระทั้ง 10 ที่ทำการทดสอบ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.00 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) = 0.5065 ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยด้านการเสริมแรงให้กระทำผิดต่อไปไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเป็ยงเบนในระดับปานกลาง ในทิศทางบวก สอดรับสมมติฐานที่ 9 ว่าเมื่อนักเรียนได้รับผลดีจากการมีพฤติกรรมเป็ยงเบนมากเท่าไร ก็จะมีพฤติกรรมเป็ยงเบนมากขึ้นเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการเสริมแรงนี้ อธิบายพฤติกรรมเป็ยงเบนได้เพียงร้อยละ 26 เท่านั้น

- ปัจจัยด้านการยอมรับตัวแบบที่เป็ยงเบนมีระดับความสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 3 กับพฤติกรรมเป็ยงเบนโดยรวม ในตัวแปรอิสระทั้ง 10 ที่ทำการทดสอบ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.00 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) = 0.4882 ซึ่งหมายความว่าปัจจัยด้านการยอมรับตัวแบบที่เป็ยงเบนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเป็ยงเบนในระดับปานกลาง ในทิศทางบวก สอดรับสมมติฐานที่ 8 ว่าเมื่อนักเรียนยอมรับตัวแบบของพฤติกรรมเป็ยงเบน ว่าน่าเอาอย่างมากเท่าไร ก็จะมีพฤติกรรมเป็ยงเบนมากขึ้นเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการยอมรับตัวแบบนี้ อธิบายพฤติกรรมเป็ยงเบนได้เพียงร้อยละ 24 เท่านั้น

- ปัจจัยด้านเพศของนักเรียนมีระดับความสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 4 กับพฤติกรรมเป็ยงเบนโดยรวมในตัวแปรอิสระทั้ง 10 ที่ทำการทดสอบ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.00 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) = -0.3144 ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเป็ยงเบนในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในทิศทางลบ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 10 ว่านักเรียนเพศชาย มีพฤติกรรมเป็ยงเบนมากกว่านักเรียนหญิง แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านเพศของนักเรียนอธิบายพฤติกรรมเป็ยงเบนได้เพียงร้อยละ 9.88 เท่านั้น

ตัวแปรอิสระที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้คือพฤติกรรมเป็ยงเบนได้แก่ 4 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมกับผู้เป็ยงเบนมีความสัมพันธ์ การเสริมแรง การยอมรับตัวแบบที่เป็ยงเบน และเพศ

ดังนั้น หากรวมทฤษฎีต่างๆที่กล่าวมาเป็นกรอบทฤษฎีสังคมนิยมจิตวิทยาที่ใช้ศึกษาพฤติกรรมเป็ยงเบนของนักเรียนในกรุงเทพมหานครแล้ว จึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย

ในกรุงเทพฯ จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับ การคบหาสมาคมกับผู้ที่เบี่ยงเบน มีความสัมพันธ์ การเสริมแรง การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน และเพศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ตามความเป็นจริงแล้วสังคมวิทยาว่าด้วยความเบี่ยงเบน (Sociology of Deviant Behavior) ได้เสนอแนวความคิดและทฤษฎีมากมายเพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบน จึงมีแนวการศึกษาต่างๆกันออกไปตามระดับการวิเคราะห์ เช่น ระดับจุลภาค กับระดับมหภาค หรือเป็นการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมุมมองของบรรทัดฐานทางสังคม (Normative) หรือในมุมมองจากความสัมพันธ์ภายในกลุ่มผู้ที่เบี่ยงเบน (Relative) เป็นต้น ซึ่งในแนวทางการศึกษาที่แตกต่างกันนี้ย่อมต้องใช้ทฤษฎี มีจุดสนใจ ระเบียบวิธี ในการสืบค้นคำตอบทางพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งเราสามารถแบ่งแนวทางการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกเป็น 5 แนวทางใหญ่ๆ (Approach) คือ

ในแนวทางที่ 1 เป็นแนวการศึกษาเชิงบรรทัดฐาน ระดับจุลภาค

มีเป้าหมายของทฤษฎีอยู่ที่การค้นหาคำตอบว่า " อะไรคือ ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน " ซึ่งปัจจัยที่ว่าเป็นปัจจัยที่ใกล้ชิดตัวในสภาพแวดล้อมวงแคบของผู้เบี่ยงเบน ทฤษฎีที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์เช่น Social Bond Theory อันจะเหมาะสมกับการวัดตัวแปรเชิงปริมาณ (quantitative) อย่างเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity)

ในแนวทางที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงบรรทัดฐาน ระดับมหภาค

มีเป้าหมายของทฤษฎีอยู่ที่การค้นหาคำตอบว่า " มีอัตราการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างไร ในลักษณะใด " ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นเป็นปัจจัยที่ไกลตัวในสภาพแวดล้อมวงกว้างของผู้เบี่ยงเบน เช่น โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้น เป็นต้น ประเด็นของความเครียดในการดำรงชีพ ทฤษฎีที่เหมาะสมในการเป็นแนวทางการวิเคราะห์คือ Anomie Theory อันจะเหมาะสมกับการวัดที่เชื่อมโยงกับข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity)

ในแนวทางที่ 3 เป็นการศึกษาเชิงสัมพัทธภาพ ระดับจุลภาค

มีเป้าหมายของทฤษฎีอยู่ที่การค้นหาสาเหตุว่า "พฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดจากการประทับตราจากคนอื่นกลุ่มหนึ่งได้อย่างไร" ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการประทับตราให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการนิยามอัตตะ (Self) มีการศึกษาทั้งปัจจัยทางด้านผู้นิยามและผู้ถูกนิยาม ทฤษฎีที่เหมาะสมในการเป็นแนวทางการวิเคราะห์คือ Labeling Theory อันจะเหมาะสมกับการเก็บข้อมูลแบบสังเกตการณ์

ในแนวทางที่ 4 เป็นการศึกษาเชิงสัมพัทธภาพ ระดับมหภาค

มีเป้าหมายของทฤษฎีอยู่ที่การค้นหาสาเหตุว่า "พฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดจากความขัดแย้งภายในโครงสร้างสังคมแต่ละสังคม ทฤษฎีที่เหมาะสมในการเป็นแนวทางการวิเคราะห์คือ Conflict Theory มีแนวทางในการศึกษาโดยใช้การสืบค้นจากเอกสารทางประวัติศาสตร์

ในแนวทางที่ 5 เป็นการศึกษาเชิงสัมพัทธภาพ ลักษณะพิเศษตามระเบียบวิธีทางมานุษยวิทยา มีเป้าหมายของทฤษฎีอยู่ที่ การค้นหาสาเหตุว่า "พฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการสืบทอดทางวัฒนธรรมของผู้เบี่ยงเบน ได้อย่างไร" ทฤษฎีที่เหมาะสมในการเป็นแนวทางการวิเคราะห์คือ Socialization Theory มีแนวทางในการศึกษาโดยใช้การสืบค้นจากการวิจัยสนาม โดยเข้าไปศึกษาเบื้องลึกของวิถีชีวิตของผู้เบี่ยงเบนเฉพาะแบบ เช่น ผู้ติดยาเสพติด รักร่วมเพศ เป็นต้น

ดังนั้นหากมีการวิจัยในแนวทางต่างๆถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กนักเรียน หรือวัยรุ่นในกม. ก็อาจให้ความเข้าใจถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น

ปัญหาในการวิจัย

แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษาถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น การนำเอาทฤษฎีแต่ละทฤษฎีมาใช้เป็นแนวทางการคิด การวิเคราะห์ยังมีข้อจำกัด ในด้านการตีความทฤษฎี กับการวัดค่าตัวแปรตามทฤษฎี ซึ่งควรได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและกว้างขวางยิ่งขึ้น จึงจะเกิดประสิทธิผลในการนำเอาแนวความคิดและทฤษฎีเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่วนการวิจัยด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นในระยะเวลาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ มักปรากฏอยู่ในงานวิจัยของต่างประเทศ งานวิจัยในเรื่องนี้ในประเทศไทยยังจำกัดอยู่เพียงการนำเอา Social Bond Theory มาศึกษากันมาก ไม่ค่อยปรากฏว่าได้ศึกษาในแนวทางของ Learning Theory, Labeling Theory,

หรือ Socialization Theory.

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มักปรากฏว่าในการสุ่มตัวอย่างมักจะเกิดความยากลำบากในการสุ่มแบบ Random Sampling แท้ๆ เนื่องจากประชากรนักเรียนและโรงเรียนมีจำนวนมาก จึงไม่อาจสุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรอย่างแท้จริง ผลการวิจัยที่ผ่านมามีข้อบกพร่องเพียงแนวโน้มน่าจะเป็นไปได้ระดับหนึ่งเท่านั้น ข้อจำกัดประการหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างก็คือ สัดส่วนของตัวอย่างในกลุ่มโรงเรียนอาชีวศึกษามีน้อย แต่พฤติกรรมเบี่ยงเบนปรากฏมากกว่ากลุ่มโรงเรียนสามัญของรัฐและเอกชน จึงอาจทำให้ได้ภาพของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่เด่นชัดเท่าที่ควร ดังนั้นแล้วควรได้มีการศึกษาอย่างลึกซึ้งถึงนักเรียนเฉพาะกลุ่ม เช่น การศึกษากรณีกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา ให้เกิดความเข้าใจในภาพปรากฏที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาต่อไป พร้อมไปกับการสนับสนุนการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนในกลุ่มประชากรอื่นเช่น กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนแออัด กลุ่มวัยรุ่นในต่างจังหวัด หรือศึกษาเรื่องนี้ซ้ำเพื่อรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลงานวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากว่าแนวความคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้เสนอตัวแปร หรือปัจจัยที่อธิบายถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากมาย โดยที่แต่ละตัวแปรจะมีนัยสำคัญในตนเอง การที่เลือกกลุ่มตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาจากหลายๆทฤษฎี เนื่องจากความสำคัญของแต่ละตัวแปรเองที่ถูกรับว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ส่วนตัวแปรอื่นๆที่ไม่ได้นำมาศึกษาครั้งนี้ จึงอาจถูกศึกษาเพิ่มเติมได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจแนวความคิดทฤษฎีอย่างถูกต้อง การเลือกตัวแปรที่ศึกษาอย่างรอบคอบ การวัดตัวแปรที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ กับการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม การวิเคราะห์ตีความข้อมูลอย่างถูกต้องนั้น จึงจะสามารถสะท้อนภาพและสร้างความเข้าใจในพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ยิ่งขึ้นไป

ปัญหาอีกประการหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้คือ การให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลของกลุ่มโรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งอาจเป็นข้อคิดของผู้ที่จะวิจัยต่อไปในประเด็นใกล้เคียงกันนี้ เนื่องจากพบว่า โรงเรียนในกลุ่มอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนต้นในสาขาของบุคคลภายนอก รวมทั้งระดับถึงไกล กับสภาพการจัดการภายในสถาบันที่เป็นอยู่ที่ซึ่งบกร่องอยู่มาก จึงมีแนวโน้มให้ความร่วมมือน้อย เช่น การใช้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เนื่องจากอาจสะท้อนภาพบางประการของสถาบันจากนักเรียนผู้ตอบ ผู้วิจัยจึงเสนอว่า หากมีการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนอาชีวศึกษา ควรได้ใช้วิธีทางมานุษยวิทยา คือการศึกษาภาคสนาม ทั้งการสังเกต

การณ์ การสัมภาษณ์อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการบริหารสถาบัน
กับการพัฒนาบุคลากร ทักษะคตินักเรียนด้วยจึงจะทำให้เข้าใจเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ
นักเรียนได้อย่างแท้จริง
